

Sygnatura akt VI Ka 24/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **26 lutego 2019** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Dariusz Prażmowski (spr.)

Sędziowie SSO Krzysztof Ficek

SSR del. Piotr Pawlik

Protokolant Natalia Skalik-Paś

przy udziale Dagmary Świerk - Prokuratora Prokuratury Rejonowej w T.

po rozpoznaniu w dniu 26 lutego 2019 r.

sprawy **skazanego W. W.**, syna Z. i Z.

ur. (...) w T.

w przedmiocie wydania wyroku łącznego

na skutek apelacji wniesionej przez oskarżyciela publicznego

od wyroku Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach

z dnia 6 listopada 2018 r. sygnatura akt II K 556/18

na mocy art. 437 kpk, art. 438 kpk, art. 624§1 kpk

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że podwyższa orzeczoną karę łączną pozbawienia wolności z punktu 1 do 4 (czterech) lat;
2. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;
3. zwalnia skazanego od ponoszenia wydatków postępowania odwoławczego obciążając nimi Skarb Państwa.

VI Ka 24/19

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach wyrokiem z dnia 6 listopada 2018 r., sygn. akt II K 556/18 orzekał w przedmiocie wydania wyroku łącznego wobec **W. W.**.

Od wyroku Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach apelację wniósł prokurator. Zaskarżając powyższy wyrok na niekorzyść skazanego w części dotyczącej orzeczenia o karze łącznej pozbawienia wolności, zarzucił:

- rażąco niewspółmierność orzeczonej wobec skazanego kary łącznej 2 lat i 3 miesięcy pozbawienia wolności, w sytuacji gdy względy prewencji generalnej i indywidualnej przemawiały za orzeczeniem kary znacznie surowszej.

Stawiając powyższy zarzut, apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez orzeczenie wobec skazanego kary łącznej w wymiarze 5 lat pozbawienia wolności.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja prokuratora okazała się zasadna o tyle, że w wyniku jej wywiedzenia Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok co do wysokości kary łącznej pozbawienia wolności.

W apelacji skarżący kwestionował jedynie wysokość wymierzonej skazanemu kary łącznej pozbawienia wolności. Niekwestionowany przez skarżącego był sposób łączenia kar, w szczególności zaś zastosowanie przepisów rozdziału IX kodeksu karnego w brzmieniu obowiązującym od 1 lipca 2015 r. W ocenie Sądu Odwoławczego w tej sytuacji nie ma potrzeby szczegółowego odnoszenia się do tej kwestii i wystarczające jest poprzestanie na stwierdzeniu, że Sąd I instancji nie popełnił w tym zakresie błędów.

Oceniając zasadność zarzutów apelacji należy zauważyć, iż mając na uwadze zasady wymiaru kary łącznej z art. 86 § 1 k.k. Sąd I instancji mógł orzec karę łączną pozbawienia wolności w granicach od 1 roku i 2 miesięcy (najwyższa kara jednostkowa) do 17 lat i 6 miesięcy (suma kar). Sąd I instancji orzekł karę łączną w wymiarze 2 lat i 3 miesięcy pozbawienia wolności, a więc zbliżoną do dolnej granicy w jakiej karę mógł orzec. Jako okoliczności łagodzące Sąd Rejonowy wskazał, iż miał na względzie dość młody wiek skazanego, który w powiązaniu z bardzo dobrą opinią z zakładu karnego pozwala na przyjęcie, że po opuszczeniu zakładu będzie przestrzegał porządku prawnego i nie dopuści się ponownie przestępstwa oraz, że podejmie starania o naprawienie szkód wyrządzonych pokrzywdzonym, do czego został zobowiązany przez Sądy w wyrokach skazujących. Nadto dla wymiaru kary nie bez znaczenia miał być zdaniem Sądu również fakt, że niniejsza sprawa o wydanie wyroku łącznego została wszczęta w sierpniu 2017 r., jednak wobec tego, że przeciwko W. W. zapadały nowe wyroki skazujące, kolejne sądy stwierdzały swą niewłaściwość miejscową, wobec czego wyrok zapadł na rozprawie w dniu 6 listopada 2018 r.

Miał nadto Sąd Rejonowy na uwadze, iż popełniane przez skazanego czyny to oszustwa, a popełnione zostały w okresie od kwietnia 2014r. (wyrok opisany w części wstępnej wyroku w punkcie III – k.138) do 26 września 2016r. (wyrok nr XXIV – k.169), jednak w krótkich odstępach czasu i w podobny sposób. Sąd wskazał, że miał na uwadze dużą liczbę skazań i znaczną wysokość wyrządzonej szkody – wyrokami podlegającymi łączeniu spowodował szkodę w majątku pokrzywdzonych na ogólną kwotę ponad 57 tysięcy złotych.

W ocenie Sądu Odwoławczego wymierzona skazanemu kara łączna pozbawienia wolności jest jednak zbyt łagodna i w sposób nieuzasadniony premiuje popełnienie przez skazanego znacznej liczby przestępstw.

Kara łączna, jako pewna formuła służąca podsumowaniu dotychczasowej działalności przestępczej skazanego i racjonalizowaniu kary, jaką winien dalej odbyć, musi też oddziaływać na społeczeństwo kształtując w nim właściwe postawy, w tym poszanowanie dla obowiązującego porządku prawnego. Będąc karą sprawiedliwą nie może być więc karą zbyt łagodną, która mogłaby zostać odebrana jako sposób na uniknięcie negatywnych konsekwencji wynikających z kolejnych skazań.

Wyrok łączny wcale nie ma służyć wyłącznie poprawie sytuacji skazanych. Dlatego też stosowanie absorpcji przy wymiarze kary łącznej nie może być sprzeczne z zapobiegawczymi i wychowawczymi celami kary i działać demoralizująco na sprawców przestępstw, służąc odbieraniu kary łącznej jako instytucji będącej swoistym premiowaniem popełniania przestępstw (tak postanowienie Sądu Najwyższego z 22 września 2016 r., III KK 140/16, LEX nr 2142559).

Nadto czynnikiem prognostycznym negatywnie świadczącym o skazanym winna być wielość popełnionych przez niego dotychczas przestępstw. Tego rodzaju okoliczność jest istotnym czynnikiem prognostycznym, przemawiającym za określeniem surowszego wymiaru kary łącznej od wynikającego z dyrektywy absorpcji czy częściowej kumulacji w

wysokości bliskiej minimum (tak wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 20 września 2001 r., II AKa 154/01, Prok. i Pr. 2002/4/26; wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 12 lipca 2000 r., II AKa 171/00, OSA 2001/2/5).

Wymierzenie kary łącznej wedle zasady absorpcji, a więc w wysokości najsurowszej z kar podlegających łączeniu, jest rozwiązaniem skrajnym wymagającym spełnienia określonych przesłanek. Stosuje się je wyjątkowo i to jedynie wtedy, gdy przestępstwa objęte realnym zbiegiem przestępstw wskazują na bliską więź przedmiotową i podmiotową, są jednorodzące i popełnione zostały w bliskim związku czasowym i miejscowym, stanowiąc jeden zespół zachowań sprawcy, objęty jednym planem działania (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 7 marca 2013 r., II AKa 1/13, LEX nr 1293731). Ma więc kara łączna orzeczona wedle zasady absorpcji zastosowanie, gdy związek podmiotowo-przedmiotowy zbiegających się przestępstw jest tak ścisły, że upodabnia je do jednego przestępstwa jak w przypadku pomijalnego zbiegu przestępstw lub ciągu przestępstw, gdy nie potrzeba podwyższać progu represji karnej (tak wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 20 września 2012 r., II AKa 168/12, KZS 2012/10/39).

Podkreślić też należy jednak, iż z reguły popełnienie dwóch lub więcej przestępstw jest czynnikiem prognostycznym przemawiającym za orzekaniem kary łącznej surowszej od wynikającej z dyrektywy pełnej absorpcji (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 12 VII 2000r., II AKa 171/00, OSA 2001, nr 1).

Te wszystkie okoliczności przemawiały zatem za wymiarem kary łącznej w wysokości wyższej niż uczynił to Sąd Rejonowy. W szczególności miał na uwadze Sąd Okręgowy, iż wobec skazanego zapadały wyroki nie tylko za poszczególne pojedyncze przypadki oszust lecz zapadły także wyroki podsumowujące częściowo przestępczą działalność skazanego – wyroki skazujące za popełnienie ciągów przestępstw.

W. W. został bowiem skazany wyrokiem:

- Sądu Rejonowego w Częstochowie z dnia 7 marca 2018r. w sprawie XVI K 416/17, mocą którego za ciąg 6 przestępstw z art. 286 § 1 kk popełnionych w dniach 2.08.2016r., 4.08.2016r., 5.08.2016r. i 26.09.2016r. został skazany na jedną karę 10 miesięcy pozbawienia wolności,

- Sądu Rejonowego w Słupsku z dnia 23 marca 2018r. w sprawie II K 835/17, mocą którego za ciąg 10 przestępstw z art. 286 § 1 kk popełnionych w okresie od 24.03.2016r. do 29.06.2016r. został skazany na jedną karę 1 roku pozbawienia wolności,

- Sądu Rejonowego Katowice – Zachód w Katowicach z dnia 02 sierpnia 2018r. w sprawie VIII K 331/18, mocą którego za ciąg 14 przestępstw z art. 286 § 1 kk popełnionych od 5.08.2015r. do 18.07.2016r. został skazany na jedną karę 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności.

Jeżeli przyjąć wyroki te za częściowo podsumowujące działalność przestępczą skazanego to należy wskazać, iż za 30 przypadków oszust objętych tymi wyrokami wymierzono skazanemu kary dające w sumie 3 lata pozbawienia wolności. W ocenie Sądu Okręgowego już zatem z tego względu trudno uznać za prawidłowo wyważoną karę łączną orzeczoną wyrokiem łącznym w wymiarze 2 lat i 3 miesięcy pozbawienia wolności, skoro jest ona znacznie niższa od kar jakie zostały wymierzone skazanemu za poszczególne ciągi przestępstw. Jeżeli mieć na uwadze, iż w niniejszej sprawie kara łączna wymierzona została jako podsumowująca działalność skazanego polegającą na dokonaniu łącznie 58 przestępstw oszustwa, to w ocenie Sądu Okręgowego powinna ona odbiegać od dolnej granicy stanowiącej wyznacznik zasady absorpcji. Również uwzględniony przez Sąd I instancji fakt, że niniejsza sprawa o wydanie wyroku łącznego została wszczęta w sierpniu 2017 r., a dopiero w 2018 roku zapadł wyrok nie powinien w wydatnym stopniu wpływać na wymiar kary, bowiem było to przecież wynikiem tego, że wobec skazanego zapadały nowe wyroki skazujące i kolejne sądy stwierdzały swą niewłaściwość miejscową – co jednakże stanowiło prostą konsekwencję rozmiaru działalności przestępczej skazanego, trudno więc odczytywać okoliczność tę jako wskazującą na potrzebę wymierzenia niższej kary łącznej.

Mając na uwadze wielość popełnionych czynów, związek przedmiotowy i podmiotowy pomiędzy czynami skazanego, które stanowiły przestępstwa oszustwa, nadto rozpiętość czasową w jakiej czyny te zostały popełnione, a nadto

oceniając sylwetkę skazanego w kontekście jego zachowania w toku odbywania kar pozbawienia wolności, w szczególności w celu ustalenia czy pobyt skazanego w zakładzie karnym wpłynął na korektę ocenianych negatywnie właściwości skazanego, Sąd Odwoławczy uwzględniając częściowo apelację prokuratora podniósł wymiar kary pozbawienia wolności do 4 lat, uznając iż kara, której domagał się oskarżyciel byłaby zbyt surowa. Sąd odwoławczy uznał, że wymierzona skazanemu kara łączna pozbawienia wolności jest zasadna i mieści się w opisanych wyżej kryteriach wymiaru kary łącznej.

Mając na uwadze wskazaną postawę skazanego, wzorowe zachowanie w warunkach izolacji penitencjarnej oraz związek przedmiotowy i podmiotowy między poszczególnymi zbiegającymi się przestępstwami, w ocenie Sądu Okręgowego wymierzona skazanemu kara łączna pozbawienia wolności w należyty sposób uwzględnia okoliczności dotyczące sylwetki skazanego i procesu jego resocjalizacji, jak też jest wynikiem trafnej analizy kryteriów związku przedmiotowego i podmiotowego pomiędzy dokonanymi przez skazanego przestępstwami.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok w wymionionym zakresie, o czym orzeczono w punkcie I wyroku.

W pozostałej części wyrok Sądu Rejonowego należało utrzymać w mocy.

O kosztach postępowania orzeczono jak w części dyspozytywnej wyroku, zwalniając skazanego od ponoszenia wydatków postępowania drugoinstancyjnego z uwagi na to, że jest pozbawiony wolności, zatem poniesienie kosztów przez niego byłoby zbyt uciążliwe.